

Hotade åkerogräs

Åkergräsen tillhör en rad olika växtfamiljer. Många arter har sitt ursprung i Medelhavsområdet och i Västasien. Arterna har till stor del kommit till Sverige med utsäde och flertalet har förmodligen funnits här åtminstone sedan järnåldern.

I takt med att jordbruket har rationaliserats så har utbredningen för många åkerogräs minskat allt snabbare. Totalt är det 28 arter (varav 8 är försvunna från landet) som ingår i åtgärdsprogrammet som är skrivet för hotade åkerogräs. 14 av dessa finns på Gotland: klätt, renlost, råglost, spjutsporre, kalvnos och nålkörvel är klassade som starkt hotade och taggkörvel, sanddådra, småtörel, korndådra, åkerranunkel, åkermadd, klibbveronika och sommarklynne är klassade som sårbara.

Hot

Tillbakagången av åkerogräs beror delvis på att odlingen av vissa grödor har upphört, framförallt har linogräsen försvunnit till följd av upphörd linodling. De viktigaste orsakerna är dock den kemiska ogräsbekämpningen, rensningen av utsädet samt den omfattande odlingen av vall.

De ställen som fortfarande hyser hotade åkerogräs är ofta magra åkermarker där skötseln ännu inte rationaliserats fullt ut.

Så här kan du gynna hotade åkergräs!

- På områden som är lämpliga för åkerogräs bör man bruka marken mer extensivt. Man bör inte ogrässpruta, man bör gödsla mindre och man kan gärna så lite glesare. I övrigt är det viktigt att marken plöjs, harvas, sås och skördas årligen.
- Vissa arter, t.ex. klätt och råglost, sprids främst med utsäde. För att de ska klara sig krävs att deras frön kommer med när man skördar området och att man sedan sår ut dem.
- Odla en allmogeåker! Det är en åker som sköts på gammalt vis och där man använder gamla grödor och sår in åkerogräs. I liten skala kan detta göras även i en liten trädgårdstäppa.

Vad är ett åtgärdsprogram?

Åtgärdsprogram tas för närvarande fram för en mängd hotade arter som behöver särskilda åtgärder för att kunna bevaras för framtiden. Åtgärdsprogrammet för åkerogräs har tagits fram av länsstyrelsen på Gotland, som också ansvarar för att åtgärder blir utförda på Gotland. Det finns att ladda ner på naturvårdsverkets hemsida, www.naturvardsverket.se.

Kontakt

Annika Forsslund, 010-223 93 70 annika.forsslund@lansstyrelsen.se

David Lundgren, 010-223 92 67 david.lundgren@lansstyrelsen.se

Koordinatorer, åtgärdsprogram för hotade arter

www.lansstyrelsen.se/gotland

